

1 Co neexistuje? Co nedává smysl? (jedno nebo více slov)

1. krevní dřeň, krevní skupina, krevní tlak, krevní transfuze
2. bolest krve, dárce krve, odběr krve, srážlivost krve, test krve, vzorek krve
3. darovat kostní dřeň, darovat krev, darovat krevní plazmu, darovat krvetvorbu, darovat modřinu
4. krvácet z dásní, krvácet z konečníku, krvácet z nosu, krvácet z uzliny
5. bolestivé uzliny, citlivé uzliny, oteklé uzliny, zmenšené uzliny, zvětšené uzliny

2 Kazuistika: je to pravda?

Dosud zdravá, 18letá studentka začala být v polovině prázdnin velmi unavená, ne adekvátně aktivně. Na začátku srpna ji bolelo v krku, myslela na angínu, teploty ale neměla a potíže za pár dní přešly. Únava se dále zvětšovala, několikrát i kolapsový stav. Vše bez teplot, hubnutí a zvýšeného pocení. V polovině srpna opět několik dní bolesti v krku a současně se zejména na nohou a břiše začaly objevovat modřiny. 30. 8. opět bolesti v krku, ale už s nechutenstvím a horečkou přes 38 °C. Proto šla za 2 dny k praktickému lékaři, kde byl proveden výtěr z krku a doporučena antipyretika. Při kontrole 5. 9. horečky a potíže trvaly, ve stěru z krku byly kultivačně streptokoky. Téhož dne tedy byla odeslána na infekční oddělení s podezřením na mononukleózu. Na ambulanci infekčního oddělení dle pararefebrilní (38,1 °C), zvětšené submandibulární uzliny a tonzily, vpravo přitom tonzila se žlutozeleným povlakem. Lékař stav uzavřel jako bakteriální tonzilitidu a předepsal V-PNC. Vzorky krve včetně krevního obrazu byly sice odebrány, ale na výsledky se nečekalo a pacientka byla poslána domů s kontrolou za týden.

Laborantka na hematologii si všimla patologického krevního obrazu (leukocyty $1,74 \times 10^9/l$, hemoglobin 79 g/l, trombocyty $78 \times 10^9/l$) a upozornila sloužícího hematologa. Hematolog ihned identifikoval elementy typické pro akutní promyelocytární leukemii. Pacientku se podařilo ještě večer kontaktovat, takže hned ráno mohla být potvrzena diagnóza APL a pacientka zahájila léčbu, která vedla k uzdravení.

1. Pacientka přišla, protože byla unavená více, než by měl být.
2. Pacientka opakovaně zkolabovala.
3. Pacientka měla od začátku potíží zvýšenou teplotu.
4. Praktický lékař udělal špatnou diagnózu, protože nepočkal na výsledky testů.
5. Pacientka je teď zdravá.

3 Jaké slovo chybí?

1. Kouříte? Odkdy a kolik cigaret denně? — Kouřím jen _____. Jsem sváteční kuřák.
2. Pozorujete nějaké _____ na kůži? — V poslední době se mi dělají modřiny.
3. Kdy jste si všimla, že máte zvětšené _____? — Teprve nedávno.
4. _____ někdy z nosu? — Ano, každý druhý den.
5. Krvácejí vám _____, když si čistíte zuby? — Ano, mám s tím problémy, už jsem si koupila speciální zubní pastu.
6. _____ vás kůže? — Ano, celé tělo.
7. Měl někdo ve vaší rodině problémy s _____? — Ano, matka měla anémii.
8. Hubnete? — Ano, za poslední měsíc jsem _____ skoro šest kilo.
9. _____ se? — Docela tím trpím, pořád jsem zpocený
10. Jste hodně unavený? — Ano, hodně. Pořád se mi chce _____.
11. Jaké _____ vás bolí? — Bolí mě čím dál víc levé rameno.

4 Spojte otázku a odpověď

1. Cítíte se unavenější než dřív?	B. Ne, přestal jsem před půl rokem.
2. Pozorujete nějaké změny na kůži?	C. Ano, na nic nemám sílu.
3. Kouříte?	D. Ano, nosím teď oblečení z mládí.
4. Máte ještě jiné potíže?	E. Ne, jenom to, co jsem teď řekl.
5. Pozorujete úbytek váhy?	F. Pokud vím, tak dědeček měl špatnou krvetvorbu.
6. Potíte se?	G. Ano, začíná být taková suchá.
7. Svědí vás kůže?	H. Ano, pořád se musím škrábat.
8. Léčil se někdo z rodiny na hematologii?	
A. Ano, ve dne i v noci. Musím si často měnit tričko.	

Modální slovesa

MÍT <i>should</i>	Mám tam chodit? <i>asking for advice or confirmation of a suggestion</i>
	Máte jít dál, říká pan doktor. <i>expressing weak obligation</i>
	Měl bys to dodělat. <i>giving advice</i>
MUSET <i>must, have to</i>	Lidé musí jíst, pít a dýchat. <i>expressing necessity</i>
	Musíte to udělat do pátku, řekl učitel. <i>expressing strong obligation</i>
	To musel být šok. <i>expressing assumption</i>
SMĚT <i>be allowed</i>	Smíte tady parkovat 10 minut, řekl policista. <i>expressing permission</i>
	Tady nesmíte kouřit. <i>expressing prohibition</i>
CHTÍT <i>want</i>	Chci tam jít. <i>expressing desire</i>
	Chce se mi na záchod. <i>expressing uncontrolled need (feel like)</i>
MOCT <i>can</i>	Nemůžu se postavit na nohy. <i>expressing ability</i>
	Dneska můžu jít do kina, mám čas. <i>expressing possibility</i>

5 Co má ten člověk dělat? Co nemá dělat? Buďte on/a a zeptejte se na radu.

Příklad: Nemám čas na děti kvůli práci. — **Mám** pracovat méně? **Mám** změnit práci?

1. Karel pracuje každý den od rána do večera.
2. Jiří zapomněl doma telefon a musí telefonovat domácímu (*landlord*).
3. Eva jde pozdě na lekci, protože autobus, kterým jela, měl zpoždění..
4. Alena ztratila peněženku ve vlaku.
5. Petr se zamiloval do Evy, která se chce vdávat za Radka.
6. Jan nezvládá studovat na všechny zkoušky, má strach, že ho vyhodí ze školy.
7. Marii dlouho bolí v krku, kašle, ale u doktora nebyla.

6 Zeptejte se, jestli máte něco udělat / jak můžete pomoci. Reagujte.

Příklad: Doma je nepořádek. — **Mám** uklidit?

1. Doma není mléko. _____?
2. David obědvá a potřebuje sůl. _____?
3. Petr chce cvičit v posilovně, ale nemá partnera. _____?
4. Jdete pro jídlo, kamarádka vypadá hladově. _____?
5. Kamarád neví, kdy jede autobus a nemá internet. _____?
6. Kamarád nemá peníze. _____?

7 Reagujte podle modelu.

Model: **Mám si koupit** nový telefon? — Myslím, že **by sis neměl kupovat** nový telefon, protože nemáš peníze..

- jít/chodit do školy
- najít si/hledat nový byt
- dát si/dávat si ještě jedno pivo
- přečíst/číst tu detektivku
- vzít si/brát si další paralen
- jet/jezdit na rok na Erasmus

8 Vyberte to nejlepší modální sloveso

1. Necítím se moc dobře a nevím, jestli *musím / mám / nemůžu* jít do školy.
2. O víkendu jsem *nemohl / chtěl / musel* jet do Prahy, ale nakonec jsem se rozmyslel (=changed my mind) a zůstal jsem doma.
3. Po operaci kolena jsem tři týdny *musel / nesměl / měl* sportovat, sport mi moc chyběl.
4. To je velká chyba, to jsi *musel / nemohl / neměl* dělat.
5. Všechny testy jsem napsal na více než 90 %, proto *nemůžu / nemám / nemusím* psát credit test.
6. Teď s tebou *musím / nemůžu / mám* mluvit, zavolej mi odpoledne.
7. Pořád tomu nerozumím, *nechtěl / musel / měl* bych si to ještě jednou přečíst.
8. Kdyby ses lépe učil, *mohl / neměl / nemusel* bys dneska pracovat v KFC.
9. *Nemohl / musel / měl* bys mi s tím pomoci? Sám to nezvládnou.
10. Včera nepřišla polovina studentů na lekci, *nemůže / musí / nemá* to být ta chřipková epidemie.

Diskutujte o problémech, které máte. Pomáhejte si :)